

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2019. évi január hó 15. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és a 2019. évi január hó 30. napján nyilvánosan kihirdette az alábbi

ítéletet:

A másodfokú bíróság a csalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott és 5 társa** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 7.B.293/2014/197. számú ítéletének I.rendű, II.rendű, III.rendű, IV.rendű, VI.rendű és VII.rendű vádlottakra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

I.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (6) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/17.);
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (6) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete (III/31.);
- 4 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/5,8,21.; III/6,7,19,22.; III/9,11,14,18,20.; III/10,16,23.)
- 1 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete (III/15,25.);
- 3 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete (I/1,2.; I/3,4.; III/28,29.);
- 2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete (III/2., III/3.);
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntette, mint társtettes (III/13.);

- 3 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete (III/1., III/4., III/30.);
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntette (III/27.);
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (3) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntette, mint felbújtó (III/24.);
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (3) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntette (III/12.);
- 6 rb. felbujtóként elkövetett a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette (II/1., II/2., II/3., II/4., II/5., III/17.);
- 27 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette, melyből 12 rb. társtettesként, 2 rb. felbujtóként elkövetett;
- 1 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette;
- 15 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk. 345.§-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, melyből 6 rb. társtettesként, 1 rb. felbujtóként, 1 rb. bűnsegédként elkövetett.

II.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (6) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/17.);
- 1 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/9, 14.)
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/10.);
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete (III/25.);
- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntettének kísérlete (III/26.);
- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette, mint társtettes (III/13.);

- 2 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette, mint felbujtó (III/3., II/4.)
- 3 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette, mint társtettes (III/13., III/14.)
- 7 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk. 345.§-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, melyből 5 rb. társtettesként elkövetett (III/9., III/10., 13., 14., 17., 25., 26.)

III.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/17.);
- 2 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/18,19,20,22.);
- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/23.);
- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/21.);
- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette, mint társtettes (III/24.);
- a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti közokirat-hamisítás büntette, mint felbujtó (II/5.);
- 8 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti közokirat-hamisítás büntette, mint társtettes (III/18., III/19,20,21,22,23.)
- 4 rb. a Btk. 345.§-ában meghatározott folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége, mint társtettes (III/17.,18,19,20,21,22,23.)

IV.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint bűnsegéd;
- 2 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette;
- folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége.

VI.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntettének kísérlete;
- társtettesként elkövetett, a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás bűntette (III/8.);
- társtettesként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345.§-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége (III/8.);

VII.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntettének kísérlete, mint bűnsegéd (III/17.);
- 3 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás bűntette (II/3-5).

I.rendű vádlott vonatkozásában a szabadságvesztés felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzi és mellékbüntetésül 3 (három) évre eltiltja a közügyek gyakorlásától.

II.rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 (kettő) évre enyhíti.

IV.rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 1 (egy) évre, a próbaidő tartamát 2 (kettő) évre enyhíti.

VII.rendű vádlottal szemben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejét 2 (kettő) évre enyhíti és e vádlott vonatkozásában mellőzi a foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazását.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy

- I.rendű vádlott helyesen a 2013. évi július hó 4. napjától a 2016. évi január hó 25. napjáig állt lakhelyelhagyási tilalom alatt,
- I.rendű vádlott 15.902 (tizenötezer-kilencszázkettő) forint, I.rendű és II.rendű vádlott egyetemlegesen 16.167 (tizenhatezer-egyszázhatvanhét) forint le nem rótt illeték megfizetésére köteles az állami adóhatóság külön felhívására,
- annak kelte - helyesen - 2018. május 11. napja.

Indokolás

A Pécsi Törvényszék 7.B.293/2014/197. számú ún. kísételeiben az alábbiak szerint állapította meg a vádlottak bűnösségét:

A 2010. augusztus 24. napjától 2010. október 29. napjáig előzetes fogvatartásban volt, majd 2013. július 4. napjától 2016. január 25. napjáig lakhelyelhagyási tilalom alatt álló

I.rendű vádlott bűnös

- 1 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (6) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás bűntettének kísérletében;
- 1 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (6) bekezdés b) pontja szerint csalás bűntettének kísérletében;
- 15 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás bűntettének kísérletében, melyből 9 rb. - bűnszövetségben elkövetett - a (2) bekezdés ba) pont szerint minősülő, 7 rb. társtettesként, 1 rb. felbujtóként elkövetett;
- 15 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás bűntettében, melyből 2 rb. cselekmény - bűnszövetségben elkövetett - a (2) bekezdés ba) pont szerint minősülő, 13 rb. kísérletként, 5 rb. társtettesként elkövetett;
- 2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (3) bekezdés szerint büntetendő csalás bűntettében, melyből 1 rb. felbujtóként elkövetett;
- 63 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés a), b) pontjai szerinti közokirat-hamisítás bűntettében, melyből 4 rb. társtettesként, 3 rb. felbujtóként elkövetett;
- 30 rb. a Btk. 345.§-ába ütköző és aszerint minősülő hamis magánokirat felhasználása vétségében, melyből 11 rb. társtettesként, 4 rb. felbujtóként elkövetett;

A szabadlábon lévő

II.rendű vádlott bűnös

- 1 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (6) bekezdés b) pontja szerint

- büntetendő csalás büntettének kísérletében;
- 5 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérletében, melyből 3 rb. társtettesként elkövetett;
- 1 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettében;
- 13 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b), c) pontjai szerint minősülő közokirat-hamisítás büntettében, melyből 11 rb. társtettesként elkövetett;
- 6 rb. a Btk. 345.§-ába ütköző és aszerint minősülő hamis magánokirat felhasználásának vétségében, melyből 5 rb. társtettesként elkövetett.

III.rendű vádlott bűnös

- 1 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (6) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérletében;
- 4 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérletében;
- 2 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérletében;
- 16 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b), c) pontjai szerint minősülő közokirat-hamisítás büntettében, melyből 10 rb. társtettesként elkövetett;
- 1 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 345.§-ába ütköző és aszerint minősülő hamis magánokirat felhasználásának vétségében;
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (3) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettében.

IV.rendű vádlott bűnös:

- 1 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérletében;
- 5 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntettében;
- 3 rb. a Btk. 345.§-ában meghatározott és aszerint minősülő hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

V.rendű vádlott bűnös:

- 1 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérletében;
- 2 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontja szerint

- minősülő közokirat-hamisítás büntetében;
- 1 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 345.§-ában meghatározott és aszerint minősülő hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

VI. r. vádlott bűnös:

- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntetének kísérletében;
- 1 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntetében;
- 1 rb. a Btk. 345.§-ában meghatározott és aszerint minősülő hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

VII.rendű vádlott bűnös:

- 1 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint büntetendő csalás büntetének kísérletében;
- 3 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntetében.

Ezért az elsőfokú bíróság

I.rendű vádlottat - halmazati büntetésül - 2 év szabadságvesztésre;

II.rendű vádlottat mint többszörös visszaesőt - halmazati büntetésül - 2 év 6 hónap szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra,

III.rendű vádlottat - halmazati büntetésül - 1 év 10 hónap szabadságvesztésre;

IV.rendű vádlottat - halmazati büntetésül - 1 év 6 hónap szabadságvesztésre;

V.rendű vádlottat - halmazati büntetésül - 6 hónap szabadságvesztésre;

VI. r. vádlottat - halmazati büntetésül - 6 hónap szabadságvesztésre és

VII.rendű vádlottat - halmazati büntetésül - 1 év szabadságvesztésre és 1 év foglalkozástól eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztés-büntetés végrehajtását I.rendű vádlott vonatkozásában 5 év, III.rendű és IV.rendű vádlottak vonatkozásában 4-4 év, V.rendű és VI. r. vádlottak vonatkozásában 2-2 év, míg VII.rendű vádlott vonatkozásában 3 év próbaidőre felfüggesztette.

A kiszabott szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén beszámítani rendelte I.rendű vádlott vonatkozásában a 2010. augusztus 24. napjától 2010. október 29. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt, megállapította továbbá, hogy az I. r., III. r., IV. r., V. r., VI. r. és VII. r. vádlottak vonatkozásában kiszabott szabadságvesztéseket - esetleges végrehajtásuk esetén - börtönben kell végrehajtani, a vádlottak feltételes szabadságra bocsátását a szabadságvesztés-büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg. Megállapította továbbá, hogy II.rendű vádlott vonatkozásában a szabadságvesztés végrehajtási fokozata a Btk. 35.§ (2) bekezdése szerint börtön, melyből a vádlott a büntetés kétharmad részének

kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A törvényszék az ún. kisítéletében kötelezte I.rendű vádlottat, hogy kártérítés címén 15 napon belül fizessen meg a **zrt1** magánfélnek 265.034 forintot, az állam részére pedig 15.902 forintot; I.rendű és II.rendű vádlottakat egyetemleg kötelezte a **zrt2**-nek 269.461 forint megfizetésére, míg a magánfélnek az ezt meghaladó polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította, kötelezte a vádlottakat az állam részére 16.167 forint illeték megfizetésére. **Magánfél1** polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította.

Az elsőfokú bíróság kisítéletében rendelkezett továbbá a bűnjelekről, valamint a bűnügyi költség megfizetéséről az alábbiak szerint:

I.rendű vádlottat 2.686.193 forint, II.rendű vádlottat 10.000 forint, III.rendű vádlottat 62.039 forint, IV.rendű vádlottat 36.750 forint, V.rendű vádlottat 35.875 forint, VII.rendű vádlottat 586.120 forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte. A bűnügyi költségből egyetemlegesen köteles megfizetni I.rendű vádlott II.rendű vádlottal 542.305 forintot, III.rendű vádlottal 122.829 forintot, IV.rendű vádlottal 23.509 forintot, V.rendű vádlottal 46.627 forintot, valamint VII.rendű vádlottal 283.060 forintot; II.rendű és III.rendű vádlottak 380.221 forintot, I.rendű, II.rendű, III.rendű és VII.rendű vádlottak egyetemleg kötelesek megfizetni 394.651 forintot, V.rendű VI. r. vádlottak 288.650 forintot, továbbá VI.rendű vádlott neve V. r., VI. r. és VII.rendű vádlottak 7.500 forintot.

Megállapította, hogy 159.750 forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy a kézzel írott rendelkező részben foglaltakkal ellentétben a kézbesítésre került ítélet rendelkező része az alábbiakat tartalmazza:

A Pécsi Törvényszék *I.rendű vádlottat* 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes, 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes; 15 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés b), c) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete - melyből 9 rb. a (2) bekezdés ba) pont szerinti bünszövetségben is elkövetett, illetve 5 rb. társtettesként és 1 rb. felbujtóként elkövetett -; 15 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés b), c) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette - melyből 9 rb. a (2) bekezdés ba) pont szerinti bünszövetségben, 15 rb. kísérletként, 3 rb. társtettesként elkövetett -; 2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (3) bekezdés szerint minősülő csalás büntette - melyből 1 rb.-t, mint

felbujtó követett el -; 63 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés a) pont szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette - melyből 4 rb. társtettesként, 3 rb. felbujtóként elkövetett -; 30 rb. a Btk. 345.§ szerinti hamis magánokirat felhasználása vétsége - melyből 7 rb. társtettesként, 2 rb. felbujtóként elkövetett - miatt halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. A kiszabott szabadságvesztésbe annak végrehajtása esetén a 2010. augusztus 24. napjától a 2010. október 29. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítani rendelte, megállapítva, hogy a szabadságvesztésből - végrehajtása esetén - a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

II.rendű vádlottat 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes; 5 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, melyből 3 rb. társtettesként elkövetett; 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette, mint társtettes; 13 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pont szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette, melyből 11 rb. társtettesként elkövetett; 6 rb. a Btk. 345.§-a szerinti hamis magánokirat felhasználása vétsége - melyből 5 rb. kísérletként elkövetett - miatt mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetésül 2 év 6 hónap szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte, a szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg azzal, hogy a vádlott a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

III.rendű vádlottat 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes; 4 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes; 2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes; 16 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette, melyből 7 rb. társtettesként elkövetett; valamint társtettesként elkövetett, 1 rb. a Btk. 345.§-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználása vétsége miatt - halmazati büntetésül - 1 év 10 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A kiszabott szabadságvesztést - esetleges végrehajtása esetén - börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

IV.rendű vádlottat 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésben meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint bűnsegéd; 5 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pont szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette; 3 rb. a Btk. 345.§-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználás vétsége miatt - halmazati büntetésül - 1 év 6 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a kiszabott szabadságvesztést - esetleges végrehajtása esetén - börtönben kell végrehajtani, a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

V.rendű vádlottat 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes; 2 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontja szerint minősülő közokira-hamisítás büntette, mint társtettes, valamint társtettesként elkövetett, 1 rb. a Btk. 345.§-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt - halmazati büntetésül - 6 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a kiszabott szabadságvesztést - esetleges végrehajtása esetén - börtönben kell végrehajtani, a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

VI. r. vádlottat 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete; 1 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette; 1 rb. a Btk. 345.§-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt - halmazati büntetésül - 6 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a kiszabott szabadságvesztést - esetleges végrehajtása esetén - börtönben kell végrehajtani, a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

VII.rendű vádlottat 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint bűnsegéd, valamint társtettesként elkövetett 3 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette miatt - halmazati büntetésül - 1 év szabadságvesztésre és 1 év ügyvédi foglalkozástól eltiltásra ítélte, a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a kiszabott szabadságvesztést - esetleges végrehajtása esetén - börtönben kell végrehajtani, a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az elsőfokú bíróság írásba foglalt ítéletében kötelezte I.rendű vádlottat, hogy kártérítés címén fizessen meg 15 napon belül a **zrt1** magánfélnek 265.034 forintot, I.rendű és II.rendű vádlottakat, hogy egyetemleg fizessenek meg kártérítés címén a **zrt2**-nek 269.461 forintot, míg a magánfélnek az ezt meghaladó polgári jogi igényét

a törvény egyéb útjára utasította, ezen túlmenően **magánfél1** polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította. A törvényszék rendelkezett a bűnjelekről, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség részben egyetemleg, részben a vádlottak által önállóan történő megfizetéséről, végül megállapította, hogy az ezen túlmenően felmerült 159.750 forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A másodfokú bíróság az irányadó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a kézzel írott és a tárgyaláson kihirdetett rendelkező részt tekintette irányadónak a felülbírálat során.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész I.rendű, II.rendű és III.rendű vádlottak terhére a büntetés súlyosbítása végett, I.rendű, II.rendű, III.rendű, IV.rendű vádlott védői elsősorban felmentés, másodsorban a kiszabott büntetés enyhítése céljából, VII.rendű vádlott és védője elsősorban felmentés, másodsorban a büntetés enyhítése végett jelentett be fellebbezést, míg V.rendű vádlott a bűnügyi költség mellőzése érdekében fellebbezett.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján is az ügyészi fellebbezést módosítva, mindhárom vádlott terhére tartotta fenn, az ítélet megváltoztatása, cselekményeik eltérő minősítése és a büntetésük súlyosítása végett. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a minősítést a csalás büntette vonatkozásában változtassa meg akként, hogy a cselekmények közül 8 rendbelit folytatólagosan elkövetettnek értékelje, a közbizalom elleni bűncselekmények rendbeliségét úgy módosítsa, hogy I.rendű vádlott cselekményeit 34 rendbeli, II.rendű vádlottét 5 rendbeli és III.rendű vádlott cselekményeit 9 rendbeli közokirat-hamisítás büntettének minősítse, a hamis magánokirat felhasználásának vétségét tényállási pontokként 1-1 rendbeli folytatólagosan elkövetett cselekményként állapítsa meg. A szabadságvesztés-büntetés tartamát I.rendű és II.rendű vádlottak vonatkozásában súlyosítsa, azt a büntetési tételkeret minimumához közelítő tartamban állapítsa meg, I.rendű vádlott vonatkozásában mellőzze a büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését és mellékbüntetésül a közügyek gyakorlásától tiltsa el, II.rendű vádlott büntetését fegyház fokozatban rendelje végrehajtani, III.rendű vádlott vonatkozásában mellőzze a szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését és a közügyek gyakorlásától tiltsa el. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A vádlottak védői a nyilvános ülésen bejelentett jogorvoslati kérelmüknek megfelelő tartalommal szólaltak fel.

Az ügyész által a cselekmények eltérő minősítése és I.rendű vádlott vonatkozásában a kiszabott büntetés súlyosbítása érdekében bejelentett fellebbezést, valamint II.rendű

és VII.rendű vádlottnak az enyhítést célzó jogorvoslati kérelmét a másodfokú bíróság megalapozottnak találta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a kihirdetését követően 2018. július 1-jén hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.), melynek rendelkezéseit a törvény 868.§-ának (1) bekezdése értelmében a hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell.

Ezért a másodfokú bíróság a felülbírálatot már a Be. szabályainak az alkalmazásával végezte el. Ennek során figyelemmel volt a Be. 870.§ (1) bekezdésére is, mely szerint a hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőügyekben az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmények akkor is eredményesnek minősülnek, ha azokat a törvény másként szabályozza.

Ennek megfelelően a másodfokú bíróság a Be. 590.§ (1) bekezdése értelmében a fellebbezésekkel sérelmezett ítéletet a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A Be. 590.§ (2) bekezdése alapján a felülbírálat kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, az indokolás helyességére, az eljárási szabályok megtartására, illetve a Be. 590.§ (7) bekezdése folytán - hivatalból - az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.

E felülbírálat korlátját képezte ugyanakkor az ítéletnek VI. r. vádlottra vonatkozó része, tekintettel arra, hogy az 2018. október 16. napján jogerőre emelkedett és - fel nem függesztett részében - végrehajthatóvá vált.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be. 593.§ (1) bekezdésének a) pontja értelmében az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján az alábbiakkal egészítette ki, illetve helyesbítette:

I.rendű vádlottat az ítéletben írt elítélésein túlmenően az alábbiak szerint ítélték el a bíróságok:

A Vásárosnaményi Városi Bíróság a 2008. május 8. napján jogerőre emelkedett 1.B.319/2005/50. számú ítéletében hamis vád büntette miatt 8 hónap börtönre ítélte, a szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A próbaidő 2010. május 6. napján telt volna le eredménnyel.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2012. évi október hó 11. napján jogerőre emelkedett 3.B.XIII.29.679/2009/56. számú határozatával csalás büntette miatt 1 év börtönre ítélte, a szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2015. évi január hó 23. napján kelt és a 2015. évi január hó 26. napján jogerőre emelkedett 21.B.28.092/2012/42. számú határozatával csődbűncselekmény büntette miatt 1 év börtönre ítélte, a szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette.

A Fővárosi Törvényszék a 2014. évi május hó 26. napján kelt és a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.349/2014. számú határozatával 2015. július 7. napján jogerőre emelkedett 15.B.1124/2009/96. számú ítéletével csalás büntette és más bűncselekmények miatt 2 év börtönre ítélte, a szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. A cselekmények elkövetési ideje 2007. áprilistól júniusig terjedő időszak.

I.rendű vádlottat helyesen a Budapesti II-III. Kerületi Bíróság ítélte a 2009. június 26. napján kelt 7.B.III.629/2008/20. számú ítéletével sikkasztás büntette miatt 1 év börtönre, melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

A Debreceni Városi Bíróság a 2009. február 19. napján kelt 13.B.915/2006/41. számú ítéletével elrendelte a Debreceni Városi Bíróság 61.B.1831/1998/25. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés végrehajtását is.

A Nyíregyházi Városi Bíróság 4.B.2021/1994/73. számú 1997. március 27. napján jogerős ítéletével az 1993 júniusában elkövetett pénzhamisítás büntette miatt 2 év börtönre ítélte, melynek végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. A vádlott büntetéséből 1999. május 29. napján feltételes kedvezményrel szabadult.

I.rendű vádlott számos sorsszerű megbetegedésben szenved: heveny szívizom-elhalás utáni állapot, többszörös szívkoszorú-verőér stent beültetés utáni állapot, ischaemias szívbetegség, mellkasi szorító fájdalommal járó tünetegyüttes, az ágyéki V-ös porckorong sérveseése miatt végzett műtét utáni állapot, az ágyéki V-ös porckorongsérv kiújulása, postlaminectomias tünetegyüttes; a gerinc idült, elfajulásos megbetegedése, lehangoltsággal járó ideggyengeség, magas vérnyomás betegség; idült hörghurut, nem inzulinfüggő cukorbetegség, alvászavar (28. sorszámu igazságügyi orvosszakértői vélemény), organikus paranoid zavar, valamint körülírt agyi sorvadás, kevert szubkortikális és kortikális vaszkuláris demencia (azaz keringési alapú szellemi leépülés), szorongásos zavar (53. sorszám alatti igazságügyi orvosszakértői vélemény).

I.rendű vádlott enyhe fokú szellemi leépülésben és szervi eredetű személyiségzavarban szenved. Szellemi leépülése és személyiségzavara a cselekmény

elkövetése idején is fennállt, és azon időszakban enyhe fokban korlátozta abban, hogy cselekménye következményeit felismerje, vagy e felismerésnek megfelelően cselekedjék (igazságügyi elmeszakértői vélemény 91. sorszám alatt).

I.rendű vádlott a II/4. (elkövetési idő: 2008. július 3.) és a II/5. (elkövetési idő: 2008. május 15.), valamint a III/17. és a III/20-27. (elkövetési idő: 2008. május 9. és 2009. április 20. között) szám alatti cselekményeket a Vásárosnaményi Városi Bíróság 1.B.319/2005/50. számú, 2008. május 8. napján jogerős ítéletével kiszabott 8 hónap felfüggesztett szabadságvesztés-büntetés próbaideje alatt követte el.

II.rendű vádlottat a Kisvárdai Városi Bíróság 9.B.612/2004/44. számú, illetve a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.Bf.61/2005/8. számú ítéletével (5. sorszám alatti elítélés), *mint többszörös visszaesőt ítélte el*. E büntetéséből 2007. március 21. napján szabadult. Mivel az újabb szabadságvesztés-büntetéssel fenyegetett bűncselekmények elkövetéséig - az ítéleti tényállás III/9. pontjában írt cselekmény elkövetési ideje: 2008. március 10. - három év még nem telt el, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 459.§ (2) bekezdés 31. pont b) alpontja alapján többszörös visszaesőnek minősül. Tekintettel arra, hogy II.rendű vádlott az 5. sorszám alatti elítélése során is vagyoni elleni bűncselekményeket követett el, a Btk. 459.§ (2) bekezdés 31. pont a) alpontja alapján egyben különös visszaeső is.

Az **kft1**-t I.rendű vádlott és **tanú1** alapították 2001. október 15. napján. Az egyszerűsített éves beszámoló szerint 2005. évi eredménye 0 forint, a 2004. évi eredménye 20.000 forint, 2003. évben a mérleg szerinti eredménye 512.000 forint. A cég székhelye, utca .. szám volt, amely egyezett I.rendű vádlott társasági szerződésben feltüntetett címével. A cég felszámolásának kezdete 2005. november 15. napja, a felszámolás vége 2007. július 8. napja.

A **kft2**-t 2002. december 3. napján **tanú2** és **tanú3** (román állampolgár) alapították. A gazdasági társaságot 2004. december 21. napján - számos korábbi üzletrész átruházást követően - I.rendű vádlott neve I. r. vádlott és **tanú4** megvásárolták. A cég ügyvezetője **tanú4** lett. A társaság mérleg szerinti eredménye 2004. évben 24.028.000 forint, 2005. évben 31.137.000 forint, a 2006. és 2007. évi mérleg szerinti eredménye 0 forint.

A Alapítványt 1994. október 22. napján jegyezték be a civil szervezetek nyilvántartásába. Képviselője **tanú5** volt. Több módosítást követően 2007. június 11. napján az alapítvány képviselője, egyben a kuratórium elnöke I.rendű vádlott lett. Az alapítvány székhelye is megváltozott, utca .. számra. Az alapítvány kuratóriumának tagja lett a nyilvántartás szerint I.rendű vádlotton kívül **tanú6** titkár, **tanú7** és **tanú8**.

I.rendű vádlott a vádbeli időszakban 60.000 forint nyugdíjjal rendelkezett. A hitelfelvételek szempontjából jelentőséggel bíró ingatlantulajdona, egyéb kimutatható, legális forrásból származó jövedelme nem volt. Tartozása nem ismert.

Az egyes tényállási pontokat a másodfokú bíróság az alábbiakkal egészítette ki:

- I/1. I.rendű vádlott magát a **kft2.** képviselőjének kiadva, a gazdasági társaság nevében eljárva nyújtotta be a hitelkérelmet.
- I/2. A hitelkérelmet I.rendű vádlott kérésére **tanú9** nyújtotta be.
- I/4. Az **kft1** ügyvezetője I.rendű vádlott. A kft. a hitelkérelem benyújtásának időpontjában már felszámolás alatt állt, a felszámolást 2005. november 15. napján rendelték el. A hitelkérelmet **tanú9**, mint a kft. kereskedelmi vezetője nyújtotta be I.rendű vádlott megbízásából.
- II/3-4-5. II.rendű és III.rendű vádlottak tisztában voltak azzal, hogy a cégek ténylegesen nem fognak működni, azokat a hitelfelvételek során a sértettek megtévesztésére használják fel. Ezzel közreműködtek abban, hogy a közhiteles nyilvántartásba valótlan adatokat jegyezzenek be. Erre a megállapításra II.rendű és III.rendű vádlottak által I.rendű vádlottal közösen elkövetett további bűncselekményekből lehet következtetni, ahol ugyanezek a személyek ugyanilyen módon, ugyanazokat a cégeket és okiratokat felhasználva követték el a csalásokat.
- III/2. A hitelkérelmet I.rendű vádlott nyújtotta be a **zrt3.** sértettnek. A bank a hitelkérelmet elutasította, így kár nem keletkezett.
- III/4. A hitelkérelmet VI. r. vádlott nyújtotta be 2007. június 26. napján. A hitelügyintézésben, a gépkocsi kiválasztásakor, az okmányok benyújtásakor, a tárgyalásokban - a többi cselekményhez hasonlóan - I.rendű vádlott is részt vett.
- III/7. A cselekmény elkövetési helye:
- III/8. V.rendű vádlott nyújtotta be a hitelkérelmet, de a részben hamis iratokat I.rendű vádlottól kapta. Az ügyintézésben részt vett I.rendű vádlott is, a tárgyalásokat ténylegesen ő bonyolította le.

- III/10. A cselekmény elkövetési ideje 2008. március 10. II.rendű vádlott nyújtotta be a hitelkérelmet, de az ügyintézésben részt vett I.rendű vádlott is.
- III/12. A mobilszolgáltatás előfizetési díjait I.rendű vádlott 2008. június 30. napjáig fizette, ezért tekinthető a kár 26.204 forint erejéig megtérültnek. Ezt követően sem a havi előfizetési díjat, sem a készülékek részleteit nem fizette meg.
- III/13. I.rendű vádlott neve I. r. és II.rendű vádlott neve II. r. vádlottak a **kft3.**-t egy 25 főt foglalkoztató vállalatnak állították be.
- III/17. Az ítélet 39. oldalán az 1. bekezdésben írt B. A. az I. r. vádlott lánya.
- III/20. Az ítélet 40. oldal 3. bekezdésében a 12 sorban található mondat helyesen: „A kft. ügyvezetői feladatainak ellátásával III.rendű vádlottat **magánfél** hatalmazta meg. A meghatalmazást meghamisították, azon a közjegyzői hitelesítő záradék valótlan volt.”
- III/24. I.rendű és III.rendű vádlottak kizárólag előfizetői szerződéseket kötöttek, készülékeket nem vásároltak.
- III/31. Mellőzi az elsőfokú ítélet 45. oldal 4. bekezdésének első mondatából azt, hogy IV.rendű vádlott megbeszélte I.rendű vádlottal, hogy az I. r. vádlott érdekkörébe tartozó cégek felhasználásával - a visszafizetés szándéka nélkül - pénzügyintézetektől vesznek fel hitelt. Ilyen megállapodásra vonatkozó adat az eljárás során nem merült fel.

Az ekként kiegészített tényállás most már mentes a Be. 592.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlottak védekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi előírásoknak megfelelően folytatta le. Ennek során feltárta azokat a bizonyítékokat, amelyek a tényállás megállapításához szükségesek voltak.

A bejelentett védelmi jogorvoslati kérelmek túlnyomó részben az elsőfokú bíróság által meggyőző érveléssel elutasított védekezések, védelmi álláspontok ismételt megfogalmazását, előterjesztését jelentették, melyek - miután a tényállás megalapozott - eljárásjogi tilalmazottságuk folytán sem vezethettek eredményre.

Az ügy sajátossága volt, hogy a Fővárosi Főügyészség vádirata alapján különböző pénzügyintézetektől megkísérelt hitelfelvételek, illetve távközlési szolgáltatóval kötött szerződések képezték a vád tárgyát, amelyeket I.rendű vádlott és kis részben II.rendű

és III.rendű vádlottak kötöttek meg. A nyomozó hatóság a hitelfelvételhez szükséges előzményi iratokat és megállapodásokat, valamint azok mellékleteit maradéktalanul összegyűjtötte, így azok legfontosabb elemei ismertté váltak.

A másodfokú bíróság - figyelemmel II.rendű, III.rendű és IV.rendű vádlottak védőjének büntetőjogi felelősséget kifogásoló felszólalására - az alábbi részletek kiemelését tartotta fontosnak:

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a bizonyítási eljárás során I.rendű, II.rendű, III.rendű és IV.rendű vádlottak tényleges - okiratokkal dokumentált - vagyoni helyzetét több évre visszamenően feltárta. Ezt a tényállásban hiányosan rögzítette, ezért vált szükségessé annak kiegészítése.

Ismertté tette az életvitelüket, azt a tényt, hogy állandó jövedelemmel, bejelentett munkahellyel nem rendelkeztek. Ezen túlmenően helytállóan állapította meg, hogy I.rendű és II.rendű vádlott életvitele kifogásolható, több alkalommal ítélték el őket a bíróságok, többek között vagyon elleni bűncselekmények elkövetése miatt.

I.rendű vádlott tényleges élet- és vagyoni helyzetével azonban éles ellentétben állt mindaz a látszat, amit az egyes jogügyletek lebonyolítása kapcsán a környezetével, a vele kapcsolatba kerülő gazdasági társaságok - autókereskedők, hitelintézetek - képviselőivel elhithetni igyekezett. A másodfokú eljárás során I.rendű vádlott és védője a tényállást és a bűnösség megállapítását nem támadta. Erre tekintettel szükségtelen az erre vonatkozó bizonyítás és mérlegelés részletes elemzése.

Hangsúlyozni szükséges, hogy a vádlottak ellentmondásos és meglehetősen életszerűtlen védekezését végső soron egyező tartalmú bizonyítékok cáfolták.

Az elsőfokú bíróság az egyes tényállási pontokat érintően külön-külön is foglalkozott azzal, hogy a vádlottak védekezését miért nem fogadta el és a vádlottak vallomásával szemben mely bizonyítékok alapján állapította meg a tényállást. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenységével egyetértett, így azok ismételt rögzítése szükségtelen.

II.rendű és III.rendű vádlottak felmentésre is célzó jogorvoslati kérelme miatt szükséges rámutatni arra, hogy II.rendű vádlott a III/13-14., III/17. pontban írt cselekmények kapcsán ténybeli beismerő vallomást tett.

III/9.

II.rendű vádlott védekezését okirati bizonyítékok és **tanú10** tanú vallomása cáfolja. A tanú nem adhatott meghatalmazást II.rendű vádlottnak a **kft4.**-el kapcsolatosan, mert a cselekmény időpontjában - 2008. március 10. napján - nem volt a céggel semmilyen jogviszonyban. A hitelkérelemhez a **zrt4.** rendelkezésére bocsátották II.rendű vádlott

fényképpel ellátott személyigazolványát. Ennek másolata a nyomozati iratok 6/2. kötet 457. oldalán található. Ez csak akkor volt lehetséges, ha II.rendű vádlott maga is részt vett a gépkocsivásárlásban. Általánosnak mondható ugyanis az a gyakorlat, hogy az autókereskedésekben a hitelügyintézők a hitelkérelmet benyújtó személy iratait másolják le és teszik a hitelkérelem mellékletéhez.

III/10.

A hiteliratok tartalmazzák II.rendű vádlott okmányait (nyomozati iratok 8/1. 217. oldal). Ezen iratok másolatai - a korábbi pontokban is írtak szerint - csak akkor kerülhettek a hitelkérelem papírjai közé, ha az ügyintézésnél II.rendű vádlott jelen volt.

III/13.

II.rendű vádlott a **zrt2.** sértettől 10 db telefonkészüléket és hozzá tartozó előfizetést vásárolt. Az előfizetések számából és abból a tényből, hogy a részletre vásárolt készülékeket eladták, egyértelműen következtetni lehet a csalási szándékra. Ilyen esetben senki nem hivatkozhat arra, hogy az előfizetési díjat fizetni akarta. Nem volt abban a helyzetben II.rendű vádlott, hogy befolyásolja a készülék használójának hívásait. Lényegében korlátlan beszélgetést biztosított a vevőinek. Az általa megkötött szerződések pedig nem ilyenek voltak. E körülményeket kiegészítve azzal a ténnyel, hogy előfizetési díjat egyáltalán nem fizettek, a bűncselekmény elkövetése kétséget kizáróan bizonyított.

III/14.

II.rendű vádlott ténybeli beismerő vallomása mellett okiratok, illetve tanúvallomás is bizonyítja, hogy részt vett a bűncselekmény elkövetésében. Az autókereskedés, az **kft5.** értékesítést végző alkalmazottjának vallomása (nyomozati iratok 7/1. kötet 525. oldal) szerint I.rendű vádlottal együtt jelen volt két további, fiatalabb személy. Ezt a tényt összevetve a hitelkérelemben szereplő okiratok másolatával, levonható az a következtetés, hogy II.rendű vádlott részt vett a bűncselekmény elkövetésében.

III/17.

Amint arra ítéletének indokolásában a törvényszék is helyesen hivatkozott, az **AG1** sérelmére elkövetett csalás bűntettének kísérletét tényben II.rendű vádlott és III.rendű vádlottak elismerték. II.rendű vádlott 2008 tavaszán több hasonló, bár kisebb értékű hitelfelvételi kísérletben részt vett I.rendű vádlottal. Ezek sikeretlensége, a gépkocsivásárlások körülményei miatt is tisztában kellett lennie azzal, hogy ez esetben sem akarják visszafizetni a banki kölcsönt. II.rendű vádlott neve II. r. vádlott vallomása csak egyetlen kérdésben következetes: abban, hogy jelen volt a banki

ügyintézés során és az **kft6.** ügyvezetőjeként aláírta a hitelkérelmet. Ezért az előzmények és a hitelkérelem benyújtásának körülményeiből az elsőfokú bíróság helyesen következtetett II.rendű vádlott büntetőjogi felelősségére és vetette el e vádponttal kapcsolatos védekezését.

III.rendű vádlott védőjének a büntetőjogi felelősséget vitató fellebbezésével kapcsolatosan az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában írtakat mindössze azzal szükséges kiegészíteni, hogy III.rendű vádlott valamennyi terhére rótt cselekményben (III/17-24.) ténybeli beismerő vallomást tett. Nem tagadta, hogy a hitelkérelmek benyújtásában részt vett, az ezzel kapcsolatos iratokat aláírta. Önmagában a hitelfelvételi kérelmek számából és abból a tényből, hogy ezek az események néhány hét, hónap alatt zajlottak le, csak arra lehet következtetni, hogy III.rendű vádlottnak is tudnia kellett arról, hogy a bankokat a fizetési szándékukkal tévedésbe ejtették, ténylegesen a kölcsönöket nem akarják, és nem is tudják visszafizetni. Ezt a következtetést erősíti meg az a tény, hogy III.rendű vádlott a vádbeli időszakban munkahellyel, jövedelemmel nem rendelkezett, jogosítványa sem volt.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor IV.rendű vádlott védekezését nem fogadta el a III/31. tényállási pontban írt cselekmény kapcsán. Amint arra a törvényszék helyesen utalt az igazságügyi informatikai szakértői vélemény és az SMS-ek tartalma alapján az ügy körülményeit is értékelve IV.rendű vádlottnak - még akkor is, ha az utasítások édesapjától származtak -, tudnia kellett arról, hogy valótlan tartalmú okiratok kerülnek az ügylettel kapcsolatban felhasználásra. Mindezek ellenére részt vett az ügylet lebonyolításában. Amint arra az elsőfokú bíróság a III/31. ponthoz fűzött indokolásában helyesen utalt. Ebben az esetben nem pusztán arról van szó, hogy IV.rendű vádlott az apja kérésére okiratokat küldött a megadott címre. A rendelkezésre álló bizonyítékok - az SMS-ek - tartalma szerint I.rendű vádlott kifejezetten a bank által kért adatok megváltoztatására szólította fel a fiát, IV.rendű vádlottat. Ennek a IV. r. vádlott eleget is tett. IV.rendű vádlottnak tehát tudnia kellett arról, hogy I.rendű vádlott bűncselekmény elkövetéséhez fogja felhasználni az általa elküldött valótlan tartalmú okiratokat.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor VII.rendű vádlott védekezését nem fogadta el, és a tényállást az e körben rendelkezésre álló okirati bizonyítékok és a releváns tanúvallomások alapján állapította meg. Hangsúlyozni szükséges, hogy VII.rendű vádlott sem vitatta, hogy részt vett a jogügylet lebonyolításában, azonban büntetőjogi felelősségét nem ismerte el.

Az ügyben az **AG1** fióktelepe tett feljelentést és bocsátotta rendelkezésre a releváns iratokat. Ennek alapján pedig kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy VII.rendű vádlott ügyvédként jelen volt a tárgyalásokon akkor is, amikor a feltételek kerültek megbeszélésre, sőt, az ügyletbe tartozó költségeket is előlegezte.

VII.rendű vádlott arra történő hivatkozása, hogy jóhiszeműen járt el, nem fogadható el. A vádlottnak, mint ügyvédnek ugyanis nyilvánvalóan tisztában kellett lennie azzal, hogy az ügyletkötésben részt vevő személyek tényleges akarata pusztán arra irányult, hogy a pénzösszeghez hozzájussanak. E körben szükséges hangsúlyozni azt is, hogy VII.rendű vádlottnak, mint ügyvédnek látnia kellett II.rendű és III.rendű vádlottak teljes tájékozatlanságát. Ezen túlmenően VII.rendű vádlott a II/3-5. szám alatt írt cselekmények elkövetése kapcsán tisztában volt azzal, hogy a **kft7.**-t és az **kft6.**-t ténylegesen nem a cégnyilvántartásban feltüntetett II.rendű vádlott, hanem I.rendű vádlott irányítja.

Az **AG1** sértett sérelmére (III/17.) elkövetett csalás kísérlete kapcsán VII.rendű vádlott azért sem hivatkozhat jóhiszeműsége, mert az irányadó tényállás II/2-5. pontjában írtak szerint a vagyon elleni bűncselekmény elkövetése során felhasznált cégekkel kapcsolatos okirat-hamisításról tudomással bírt. Éppen ő volt az, akinek a közreműködésével a cégnyilvántartásba valótlán adatok kerültek. Az okiratokat részben VII.rendű vádlott hamisította. Ezekből a tényekből megalapozottan következtetett a törvényszék arra, hogy VII.rendű vádlott tudott, tudnia kellett I.rendű vádlott csalárd szándékáról.

Mindezek alapján - a körülményeket is mérlegelve - helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor VII.rendű vádlott védekezését nem fogadta el és büntetőjogi felelősségét a terhére rótt bűncselekményekben megállapította.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett tehát a vádlottak büntetőjogi felelősségére.

A felmentést célzó jogorvoslati kérelmek tehát nem voltak megalapozottak.

A cselekmények minősítése azonban csak részben felelt meg a büntető anyagi jogszabályban foglaltaknak.

Az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 318.§ (1) bekezdése és a Btk. 373.§ (1) bekezdése szerint aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

Az idézett bűncselekmény törvényi tényállásának több eleme van: mindenekelőtt a más tévedésbe ejtésében vagy tévedésben tartásában testet öltő elkövetési magatartás, a cselekmény eredményeként értékelt kár, valamint az elkövető oldalán jelentkező jogtalan haszonszerzési célzat.

A bűncselekmény megvalósulásához azonban az említett tárgyi és alanyi elemek közötti okozati összefüggés is szükséges, végső soron az, hogy a jogtalan haszonszerzés céljából kifejtett elkövetési magatartás folytán a tévedésbe ejtett (vagy tévedésben tartott) személy olyan vagyoni jogi rendelkezést tegyen, amelynek következtében maga a megtévesztett vagy valaki más kárt szenved. Okozati összefüggésnek kell tehát fennállni a jogtalan haszonszerzési célzat és a tévedésbe ejtés vagy tartás, ezen elkövetési magatartások és a passzív alany vagyoni jogi rendelkezése, valamint ez utóbbi és a kár bekövetkezése között is.

Az elsőfokú bíróság a ténymegállapításai során az elkövetési magatartást abban a vonatkozásban látta megvalósítottnak, hogy I.rendű vádlott a sértetteket a fizetőképesség tekintetében ejtette tévedésbe. Erről akkor lehet szó, ha a megtévesztés ebből a szempontból jelentőséggel bíró tények elhallgatásában, illetve valótlan előadásában jelenik meg; olyan körülményekben, amelyek az elkövető vagyoni és jövedelmi viszonyaival, üzleti eredményességével, korábbi hiteleivel vagy a fedezetként felajánlott vagyontárgyak értékével, azok tulajdonjogi helyzetével, stb. hozhatóak kapcsolatba.

E kérdésnek különösen az adott nagyobb hangsúlyt, hogy a sértettként feltüntetett, kellő jártassággal és szakértelemmel rendelkező pénzügyi intézetek alapvetően hitelek folyósításával, banki kölcsönök lebonyolításával foglalkoznak.

A csalás befejezettségéhez - mivel két mozzanatú tevékenység - a megtévesztésen kívül a kár okozása - mely a megtévesztett személy vagyoni jogi rendelkezése folytán következik be - is szükséges: önmagában a tévedésbe ejtés még nem valósítja meg a teljes törvényi tényállást. Az elkövetési magatartás mindig meghatározott cél elérésére, jogtalan haszonszerzésre irányul, ez az elkövetőnek az alaptényállásban értékelt célja.

A szóban forgó bűncselekmény tehát csak ún. egyenes szándékkal valósítható meg. Az elkövető tudatának át kell fognia a remélt haszon jogtalan jellegét, ahogyan azt is, hogy a jogtalan haszna a sértett vagyonában értékcsökkenésként, kár formájában jelenik meg. Erre törekedve cselekszik, a jogtalan haszonszerzési célzat kiterjed a kár okozására is.

A jogtalan haszonszerzési célzat és a károkozás közötti okozati összefüggés, valamint a cselekmények vagyoni jogi következményeinek a vizsgálata miatt kiemelkedő fontossága van a hitelek biztosítékszisztemének.

I.rendű vádlott bejelentett munkahellyel, jövedelemmel nem rendelkezett, amely önmagában kétségesse tette volna az általa az egyes pénzügyi intézetekkel kötött szerződések vonatkozásában a törlesztőrészek megfizetését. Hangsúlyozni szükséges, hogy I.rendű vádlott az egyes hitelszerződések megkötéséhez olyan

valótlan tartalmú okiratokat használt fel, amelyek alkalmasak voltak arra, hogy az általa képviselt gazdasági társaságok anyagi helyzetével, fizetőképességével kapcsolatosan a sértetteket megtévevessze. Ez szintén a csalárd szándékra utal.

A lefolytatott bizonyítási eljárás során kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy I.rendű, II.rendű és III.rendű vádlottak a sértetteket tévedésbe ejtették, mindenkor annak valótn ígérétével, hogy a kért kölcsönöket a szerződésben foglaltak szerint vissza fogják fizetni. A sértettek bizalmának elnyerése érdekében az életvezetésükről és különösen a vagyoni helyzetükről hamis látszatot keltettek, leginkább azzal, hogy valótn tartalmú okiratokat használtak fel a jogügylet megkötéséhez.

Kizárólag a bankok körületekintő eljárásának köszönhető, hogy a sértettek közül a pénzintézetek nem tettek vagyonjogi rendelkezéseket és nem adtak kölcsönt, így az esetükben a tényleges kár nem következett be, a cselekmény kísérleti szakban maradt. Szemben a távközlési szolgáltató cégekkel, így a **zrt1** és a **zrt2**.-vel, ahol az előfizetői szerződések megkötésével és a készülékek megvásárlásával, majd a szerződésben foglaltak nem teljesítésével a kár bekövetkezett, mely a vádlottak vonatkozásában jogtalan haszonként jelentkezett.

Ezzel a Btk. 373.§ (1) bekezdésében megfogalmazott törvényi tényállás minden eleme megvalósult.

Nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a csalás büntettét a vádlottak vonatkozásában megállapította.

A vagyon elleni bűncselekmények rendbeliségének meghatározásakor ugyanakkor figyelmen kívül hagyta, hogy azok közül a sértettek azonosságára, az elkövetések közötti rövidebb időközre és az egységes elhatározásra tekintettel több, a Btk. 6.§ (2) bekezdésében meghatározott folytatólagosság törvényi egységébe tartozik (I/1,2.; I/3,4.; III/28,29.; III/5,8,21.; III/6,7,19,22.; III/9,11,14,18,20.; III/10,16,23.; III/15,25.).

A közbizalom elleni bűncselekményekkel kapcsolatban az alábbiakra utal a másodfokú bíróság:

Az elsőfokú bíróság az ítélet jogi indokolásában megjelölte a tényállásokban felsorolt okiratok közül azokat, melyeket közokiratnak, illetve azokat is, amelyeket magánokiratnak minősített. Ezen értékelés során tévesen tekintette „bizonyító erejű” közokiratnak az alábbi magánokiratokat: éves beszámolót, könyvvizsgálói jelentést, nem hiteles módon kiadott cégkivonatot, ügyvezetői meghatalmazást és társasági

szerződést, amelyeket hamis közjegyzői hitelesítéssel, illetve hamis közjegyzői pecséttel láttak el.

Amint arra a fellebbviteli főügyészség az átiratában helyesen utalt, az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint a közjegyzői hitelesítés nem érinti az okirat tartalmát, csak azt igazolja közhiteles módon, hogy a nyilatkozatot tevő, illetve a záradékot kérő személy a közjegyző előtt adott időben és helyen milyen nyilatkozatot tett. A közjegyzői záradékolás eredményeként az egyszerű vagy a teljes bizonyító erejű magánokirat nem válik közokirattá (BH1998. 337.). Emiatt a magánokirat tartalmának meghamisítása vagy hamis záradékolásával megvalósított alaki hamisítása nem valósítja meg a közokirat-hamisítás büntettét. Ezen meghamisított okiratok joghatás kiváltására alkalmas módon történő felhasználása hamis magánokirat felhasználásának vétsége megállapítására alkalmasak. A hamisított bírósági végzés, a közjegyző által hitelesített aláírási címpéldány és az adóigazolás azonban közokiratnak minősül.

Tévedett továbbá az elsőfokú bíróság a hamis magánokirat felhasználásának vétsége rendbeliségének meghatározása során is, mert az okiratok számához igazítottan állapította meg azok rendbeliségét. Az egy jogviszony körében, azonos célból, egyszerre felhasznált hamis magánokiratok a folytatólágosság törvényi egységébe tartoznak, amelyek rendbelisége igazodik a csalási cselekmények rendbeliségéhez az állandó bírói gyakorlatnak megfelelően (36. BK vélemény).

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság a vádlottak cselekményeit az alábbiak szerint minősítette:

I.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (6) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/17.);
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (6) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete (III/31.);
- 4 rb. folytatólágosan elkövetett a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/5,8,21.; III/6,7,19,22.; III/9,11,14,18,20.; III/10,16,23.)
- 1 rb. folytatólágosan elkövetett a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete (III/15,25.);

- 3 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk.373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete (I/1,2.; I/3,4.; III/28,29.);
- 2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete (III/2., III/3.);
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntette, mint társtettes (III/13.);
- 3 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete (III/1., III/4., III/30.);
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntette (III/27.);
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (3) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntette, mint felbújtó (III/24.);
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és a (3) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntette (III/12.);
- 6 rb. felbujtóként elkövetett a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette (II/1., II/2., II/3., II/4., II/5., III/17.);
- 27 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette, melyből 12 rb. társtettesként, 2 rb. felbujtóként elkövetett;
- 1 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette;
- 15 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk. 345.§-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, melyből 6 rb. társtettesként, 1 rb. felbujtóként, 1 rb. bűnsegédként elkövetett.

II.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjai szerint minősülő és a (6) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/17.);
- 1 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/9, 14.)
- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/10.);

- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete (III/25.);
- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntettének kísérlete (III/26.);
- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette, mint társtettes (III/13.);
- 2 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette, mint felbújtó (III/3., II/4.)
- 3 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette, mint társtettes (III/13., III/14.)
- 7 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk. 345.§-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, melyből 5 rb. társtettesként elkövetett (III/9., III/10., 13, 14, 17, 25, 26.)

III.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/17.);
- 2 rb. folytatólagosan elkövetett a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/18,19,20,22.);
- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/23.);
- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés bc) pontja szerint minősülő és az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő csalás büntettének kísérlete, mint társtettes (III/21.);
- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés ba), bc) pontjaira figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette, mint társtettes (III/24.);
- a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti közokirat-hamisítás büntette, mint felbújtó (II/5.);
- 8 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti közokirat-hamisítás büntette, mint társtettes (III/18., III/19,20,21,22,23.)
- 4 rb. a Btk. 345.§-ában meghatározott folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége, mint társtettes (III/17.,18,19,20,21,22,23.)

IV.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- 1 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntettének kísérlete, mint bűnsegéd;
- 2 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás bűntette;
- folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége.

V.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntettének kísérlete;
- társtettesként elkövetett, a Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás bűntette (III/8.);
- társtettesként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345.§-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége (III/8.);

VII.rendű vádlott cselekményei - helyesen - az alábbiak szerint minősülnek:

- a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott, az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntettének kísérlete, mint bűnsegéd;
- 3 rb. a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás bűntette.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság hiányosan tárta fel, ezért azok helyesbítése szükséges volt a másodfokú eljárásban.

I.rendű és II.rendű vádlott terhére további súlyosító körülmény, hogy bűnöző életvitelt folytattak, továbbá a társas elkövetésben megnyilvánuló nagyobb társadalomra veszélyesség.

I.rendű vádlott terhére kellett értékelni azt is, hogy a cselekmények egy részét több folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatt követte el.

Amint arra a fellebbviteli főügyészség az átiratában helytállóan utalt, mivel a cselekmények nagyobb részre a folytatólagosság törvényi egységébe tartozik, ezért I.rendű és II.rendű vádlottak terhére további súlyosító körülményként kell értékelni a folytatólagosság egységébe tartozó rész-cselekmények nagyobb számát is.

A Kúria Büntető Kollégiuma a büntetés-kiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK véleményében rögzítette a bíróságok által figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. A BK vélemény szerint „enyhítő körülmény, ha a bűncselekmény elkövetésétől hosszabb idő telt el; minél súlyosabb a bűncselekmény, annál hosszabb az az idő, amely enyhítőként értékelhető. Nagyobb a nyomatéka, ha megközelíti az elévülési időt, csökken a nyomatéka vagy el is enyészhet, ha az időmúlást maga az elkövető idézte elő. Enyhítő körülmény, ha az elkövető hosszabb ideig állt a büntetőeljárás súlya alatt; nagyobb a nyomatéka, ha előzetes fogvatartásban volt, ilyenkor az előzőnél rövidebb tartam is enyhítőként értékelhető.” (56/2007. Bkv. III/10.)

Az időmúlás, mint enyhítő körülmény, nem azonosítható maradéktalanul az eljárás elhúzódása miatt eltelt idővel. Az időmúlásnak a BK véleményben szereplő meghatározása a bűncselekmény elkövetésétől eltelt hosszabb időt értékeli, míg az eljárás elhúzódásának vizsgálata az alapos gyanú közlésének időpontjától kezdődik.

A bírósági eljárás tartama, amely a büntetőjogi felelősséggel érintett vádirat 2012. november 26. napján történő benyújtásától az eljárás jogerős befejezéséig számítandó, mintegy 6 év 2 hónapot ölelt fel.

A vagyon elleni bűncselekményeknek az elkövetési értékben megnyilvánuló kiemelkedő tárgyi súlyával állt tehát szemben a kétségtelenül számottevő időmúlás, mint enyhítő körülmény. Nem vitatható, hogy jelen ügy nagy terjedelmű bizonyítást igényelt. Azonban a cselekmények elkövetésétől a büntetőjogi felelősségre vonásig eltelt kifejezetten hosszú idő valamennyi vádlott esetében nyomatékos enyhítő körülmény. Azok a vádlottak is több mint 8 éven át álltak büntetőeljárás hatálya alatt, akiknek bűnösségét csak néhány bűncselekményben állapította meg a törvényszék. E körülményt helyesen ismerte fel a törvényszék, és indokoltan alkalmazott a középértéknél lényegesen enyhébb büntetéseket.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta feltüntetni II.rendű, III.rendű, IV.rendű, V.rendű és VII.rendű vádlottak vonatkozásában a büntetési tételkeretet, továbbá elmaradt a büntetési tétel középértékének megjelölése is.

I.rendű vádlott vonatkozásában a középérték tíz év, II.rendű és III.rendű vádlott cselekményei öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, melynek középértéke szintén tíz év, IV.rendű és VII.rendű vádlottak esetében a büntetési tételkeret kettő évtől tizenegy évig terjedő szabadságvesztés, melynek középértéke hat év hat hónap.

A fentiek szerint helyesbített bűnösségi körülményekre figyelemmel kellett a másodfokú bíróságnak elbírálni a büntetések súlyosbítását, illetve enyhítését célzó jogorvoslati kérelmeket.

Amint arra a tényállás kiegészítése és helyesbítése körében a másodfokú bíróság már utalt, az elsőfokú bíróság elmulasztotta feltüntetni I.rendű vádlott korábbi elítélései között a Vásárosnaményi Városi Bíróság 2008. május 8. napján jogerőre emelkedett 1.B.319/2005/50. számú ítéletét, amelyben a bíróság hamis vád büntette miatt 8 hónap - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésre ítélte.

Helyesen hivatkozott a fellebbviteli főügyészség az átiratában arra, hogy a Vásárosnaményi Városi Bíróság fenti számú ítéletével kiszabott és végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett 8 hónap börtön végrehajthatósága megszűnt, mert a büntetések, intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 28.§ (1) bekezdés d) pontja és a 29.§ (1) bekezdése alapján az 2015. május 8. napján elévült.

Tekintettel azonban arra, hogy I.rendű vádlott a terhére rótt bűncselekmények egy részét (III/19-31.) ezzel az ítélettel kiszabott szabadságvesztés-büntetés próbaideje alatt követte el, ezért a vele szemben alkalmazott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása a Btk. 86.§ (1) bekezdés c) pontjának II. fordulata alapján próbaidőre nem függeszthető fel.

Az elsőfokú bíróság tehát a fentiekre figyelemmel törvénysértő módon rendelkezett a kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztéséről, ezért a másodfokú bíróság a felfüggesztésre vonatkozó rendelkezést mellőzte.

E helyütt szükséges utalni I.rendű vádlott megromlott egészségi állapotára, arra, hogy a vagyon elleni bűncselekmények nagyobb száma kísérleti szakban maradt, még akkor is, ha azok befejezett magatartású kísérletnek minősültek. Ezért a másodfokú bíróság nem látott indokot I.rendű vádlottal szemben kiszabott 2 évi szabadságvesztés súlyosítására.

Hangsúlyozni szükséges azt is, hogy nem vitatható annak ténye sem, hogy I.rendű vádlott kihasználta, hogy II.rendű és III.rendű vádlott nehéz anyagi körülmények között éltek. Ez a kiszolgáltatott élethelyzet is eredményezte, hogy a bűncselekmények elkövetésébe be tudta vonni őket. Ugyanez igaz IV.rendű vádlottra is. I.rendű vádlott éppen csak nagykorú gyermekét a családi kapcsolatokra tekintettel nyilvánvalóan eredményesen bírta rá a cselekmények elkövetésére. A fentiek I.rendű vádlott esetében a terhére, míg II.rendű, III.rendű és IV.rendű vádlottak esetében a javukra értékelhető körülmények.

II.rendű vádlott jelenlegi életvitele alapján igen nagy nyomatékkal figyelembe véve az időmúlást is, a másodfokú bíróság egyetértett a szabadságvesztés végrehajtásának eggyel enyhébb, börtön fokozatban történő végrehajtásával is. Tekintettel arra, hogy a bűncselekmény elkövetésében I.rendű vádlott rábírására vett részt, továbbá a megbánó magatartását is értékelve a másodfokú bíróság a szabadságvesztés tartamát 2 évre enyhítette.

III.rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés a másodfokú bíróság álláspontja szerint szükséges, de egyben elégséges is a Btk. 79.§-ában megfogalmazott büntetési célok eléréséhez.

Ezért II.rendű és III.rendű vádlottak terhére bejelentett, a büntetés súlyosbítását célzó ügyészi fellebbezést nem találta megalapozottnak.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint II.rendű, IV.rendű és VII.rendű vádlottakkal szemben az elsőfokú bíróság eltúlzottan súlyos büntetést szabott ki.

Az elkövetéskor 19 éves IV.rendű vádlott édesapja, I.rendű vádlott rábírására követte el a terhére rótt bűncselekményeket.

IV.rendű és VII.rendű vádlottak javára értékelt enyhítő körülményekre tekintettel a másodfokú bíróság IV.rendű vádlottra vonatkozó szabadságvesztés tartamát 1 évre, a próbaidő tartamát 2 évre enyhítette, míg VII.rendű vádlottal szemben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejét 2 évre enyhítette, és e vádlott vonatkozásában mellőzte a foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés alkalmazását.

IV.rendű és VII.rendű vádlottak jelen eljárásban elbírált cselekményeiket nem tekintve, törvénytisztelő életmódot folytattak. Sem korábban, sem az eljárás alatt velük szemben más eljárás nem indult. Az elévülést is meghaladó tartamú büntetőeljárás, az a tény, hogy több mint 10 év telt el a bűncselekmények elkövetése óta, önmagában jelentős hátrány. Erre is tekintettel csökkentette a felfüggesztett szabadságvesztések próbaidejét IV.rendű és VII.rendű vádlott tekintetében.

Az eljárás elhúzódása miatt VII.rendű vádlott esetében több éve tart az ügyvédi kamarai tagságának felfüggesztése. Ez idő alatt foglalkozását nem gyakorolhatta. Ezt követően még a próbaidő alatt sem végezhet általában jogász, de különösen nem ügyvédi munkát. Erre tekintettel indokolatlannak látta a másodfokú bíróság vele szemben a foglalkozástól eltiltás alkalmazását. Ugyanakkor a cselekményeit ügyvédként, a szakma szabályaival visszaélve elkövető vádlottal szemben az előzetes mentesítést nem látta teljesíthetőnek.

A Btk. 102.§ (1) bekezdése értelmében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha erre érdemes.

Az érdemesség megítélésénél mind az elbírált cselekmény tárgyi súlyának és a bűnösség fokának, mind pedig az elkövető személyiségének társadalomra veszélyessége fokának és az eddigi életvezetésének is jelentősége van. Az ítélkezési gyakorlat szerint az előzetes bírósági mentesítésre való érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni (BJD 9986.). Ebből a szempontból jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és a cselekmény jellegének is (BH1983. 221.).

A másodfokú bíróság a cselekmény tárgyi súlyára és arra tekintettel, hogy VII.rendű vádlott azt ügyvédként követte el, érdemtelennek találta az előzetes mentesítésre.

Az enyhítést célzó jogorvoslati kérelmek ennyiben tehát megalapozottak voltak.

V.rendű vádlott kizárólag a vele szemben megállapított bűnügyi költség tekintetében fellebbezett. Jogorvoslati kérelme arra irányult, hogy a másodfokú bíróság mentesítse őt a bűnügyi költség megfizetése alól, mivel azt anyagi körülményei miatt nem áll módjában megfizetni.

A Be. 863.§ (1) bekezdése értelmében az államot illető bűnügyi költség és a rendbíróság megfizetésének különös méltánylást érdemlő okból történő mérséklésére vagy elengedésére irányuló kérelmet az államot illető bűnügyi költség megfizetésére kötelezett, a fizetésre kötelezett védője, a fizetésre kötelezett képviselője vagy hozzátartozója nyújthatja be. A kérelmet a (3) bekezdés értelmében az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell előterjeszteni, aki az eljárás lefolytatása végett azt az igazságügyért felelős miniszterhez terjeszti fel a 864.§ (3) bekezdése értelmében.

A másodfokú bíróságnak tehát nem volt törvényes lehetősége arra, hogy V.rendű vádlott terhére megállapított bűnügyi költség alól a terheltet mentesítse.

A fentiek alapján tehát a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a 605.§ (1) bekezdés alapján helybenhagyta. Észlelte ugyanakkor, hogy elírás folytán tévesen rögzítette az elsőfokú bíróság azt, hogy I.rendű vádlott mettől meddig állt lakhelyelhagyási tilalom alatt, elmulasztotta rögzíteni I.rendű vádlottat és I. és II.rendű vádlottat egyetemlegesen terhelő le nem rótt illeték megfizetésére kötelezését, továbbá nyilvánvaló elírási hiba folytán tévesen tüntette fel az ítélet

keltének időpontját is. Ezért az ítélet egyéb rendelkezéseinek helybenhagyása ezek helyesbítésével történt.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelező rendelkezés a Be. 613.§ (1) bekezdésén alapul.

Pécs, 2019. január 30.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr. Hudvágner András s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 7.B.293/2014/197. számú ítéletének I.rendű, II.rendű, III.rendű, IV.rendű, V.rendű és VII.rendű vádlottakra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.III.49/2018/18. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2019. évi január hó 30. napján jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

Dr. Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke